

Διδάσκοντας Ποίηση και Γραμματική μέσα από τις Νέες Τεχνολογίες

Λαρίσης Ελευθέριος¹, Βλαχάκη Φωτεινή²

¹ Διευθυντής 1ου Δημοτικού Σχολείου Λαγκαδά, Ν. Θεσ/νίκης
elaris@sch.gr

² Υποδ/τρια 2ου Γυμνασίου Λαγκαδά, Ν. Θεσ/νίκης
fovla2000@yahoo.gr

Περίληψη

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας αποτελούν πλέον ένα σημαντικό και αναφαιρέτο κομμάτι της καθημερινής ζωής, τόσο των ενηλίκων αλλά πολύ περισσότερο των μαθητών/τριών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, οι οποίοι φαίνεται να απολαμβάνουν να αναζητούν τις πληροφορίες και τη γνώση μέσα από τα ταχύτατα κανάλια του Διαδικτύου. Με την εργαστηριακή μας παρουσίαση ελπίζουμε να δείξουμε πώς το ποίημα « Σπίτι με κήπον» του Κ.Π. Καβάφη , το ποίημα «IF» του R. Kipling και οι Νέες Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται με σκοπό τη διδασκαλία γραμματικών φαινομένων μέσα από μια πολυαισθητηριακή, καλαισθητή και ποιοτική μορφή εργασίας. Οι μαθητές/τριες της Έκτης τάξης του Δημοτικού Σχολείου και αντίστοιχα οι μαθητές/τριες της Β΄ ή της Γ΄τάξης του Γυμνασίου (Προχωρημένο επίπεδο στα Αγγλικά) καλούνται να κατανοήσουν τα ποιήματα και ταυτόχρονα να ανακαλύψουν κανόνες γραμματικής μέσα από ασκήσεις αλλά και πληροφορίες που αντλούν, χάρη στις Νέες Τεχνολογίες. Μέσα από ακούσματα και εικόνες οι μαθητές/τριες οδηγούνται όχι μόνο στην κατάκτηση της γνώσης αλλά και στην δημιουργική έκφραση.

Λέξεις κλειδιά: ποίηση -γραμματική- δημιουργική έκφραση

1. «Σπίτι με κήπον», Κ. Π. Καβάφης

Το ποίημα παρουσιάζεται σε μορφή Power Point. Οι μαθητές/τριες εργάζονται με τη βοήθεια ή μη του δασκάλου/ας τους , ατομικά ακολουθώντας ο καθένας το δικό του ρυθμό αναπτύσσοντας παράλληλα την αυτονομία και την αυτοεκτίμησή τους ή συνεργάζονται σε ομάδες των 2-3 ατόμων. Το ενδιαφέρον των παιδιών κεντρίζεται όταν ξεκινούν το μάθημα ακούγοντας το ποίημα του Καβάφη: «Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον». Στη συνέχεια παρουσιάζεται το «Σπίτι με κήπον» και οπτικά (σε διαφάνεια)και ακουστικά σε μια προσπάθεια να αναζητήσουμε την αισθητική απόλαυση, η οποία θα είναι το αποτέλεσμα της ανάγνωσης, της συζήτησης και της έκφρασης του παραπάνω λογοτεχνικού κειμένου.(Τσιλιμένη Τ.κ.α.,2006) Το ποίημα, επίσης, θα δώσει την αφορμή για την απόκτηση γνώσεων, έμπνευσης, ευαισθητοποίησης και δημιουργικής έκφρασης. Αυτό γίνεται πραγματικότητα καθώς οι μαθητές/τριες επισκέπτονται ηλεκτρονικές, λογοτεχνικές σελίδες αφιερωμένες στον ποιητή Καβάφη, παρακολουθούν μέσα από αυτές τη ζωή του, μαθαίνουν στοιχεία της βιογραφίας του, διαβάζουν έργα του και ακούν με τη βοήθεια των Νέων Τεχνολογιών ηθοποιούς και ανθρώπους του πνεύματος να απαγγέλλουν ποιήματά του. Οι μαθητές/τριες διαβάζουν το ποίημα και απαντούν στις ερωτήσεις κατανόησης. Μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και αφού πλοηγηθούν στο Διαδίκτυο, φτάνουν να ονειρεύονται το δικό τους σπίτι με κήπο το οποίο και ζωγραφίζουν ή το περιγράφουν με ένα δικό τους ποίημα. Ένας επιπλέον στόχος του μαθήματος είναι η διδασκαλία του νέου γραμματικού φαινομένου(Αρσενικά σε –ος(ουσιαστικά και επίθετα)-Σύνθετα ουσιαστικά). Οι μαθητές/τριες, αφού διαβάσουν και μάθουν το γραμματικό φαινόμενο που τους δίνεται μέσα από πίνακες, προχωρούν στην εμπέδωση του φαινομένου μέσα από μια ποικιλία ασκήσεων. Σημαντικό είναι ότι στο τέλος άσκησης στο Excel, το παιδί είναι σε θέση να γνωρίζει πόσο καλά τα κατάφερε ,με τη βαθμολογία που πήρε και αυτό λειτουργεί ως κίνητρο για μεγαλύτερη προσπάθεια καθώς ο μαθητής/τρια έχει την αίσθηση της άμεσης επιβράβευσης και της προόδου.

2. «IF» του R. Kipling

Μαθητές/τριες του προχωρημένου τμήματος των Αγγλικών στο Γυμνάσιο, μαθαίνουν να συνεργάζονται, να αναζητούν συγκεκριμένες πληροφορίες από αγγλικό κείμενο αγνοώντας τις τυχόν άγνωστες λέξεις, να συμπληρώνουν πίνακες και close test από τις πληροφορίες που έχουν συλλέξει, να χρησιμοποιούν τις δεξιότητές τους(reading, writing, speaking,listening) μέσα από προσεκτικά δομημένες ασκήσεις . Έχοντας ως στόχο τη διδασκαλία των υποθετικών λόγων το ποίημα «EAN» του R. Kipling, χρησιμοποιείται ως μέσο άμεσα για μια πιο ευχάριστη παρουσίαση του γραμματικού φαινομένου αλλά και έμμεσα για εξοικείωση, μέσα από την επεξεργασία, των μαθητών/τριών με ένα λογοτεχνικό είδος γραμμένο στα αγγλικά και όχι στη

μητρική τους γλώσσα. Το Internet, το M.S. Word, το Excel, το Power Point όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες αλλά και τα πιο παραδοσιακά φύλλα εργασίας που μπορούν να δοθούν στους μαθητές/τριες ως υποστηρικτικό υλικό για να κρατήσουν σημειώσεις, τους βοηθούν και να κατανοήσουν αλλά και να αναπαράγουν πληροφορίες σχετικά με το ποίημα αλλά και με το 1ο είδος των υποθετικών λόγων. Μιλούν για τον εαυτό τους και κάνουν υποθέσεις για πραγματικές καταστάσεις (use of language for specific purposes). Μέσα από ασκήσεις και σχόλια –επεξηγήσεις που δίνονται πάνω στο ίδιο το κείμενο, κατανοούν το νέο λεξιλόγιο και καλούνται να το χρησιμοποιήσουν. Παίζουν μέσα από τις ασκήσεις και άμεσα μετρούν τις επιδόσεις τους είτε μέσα από γραφήματα είτε μέσα από το ανάλογο χρωματισμό μιας λάθους ή σωστής απάντησης. Στο τέλος προκαλούνται να εκφραστούν και τελικά να δημιουργήσουν οι ίδιοι το δικό τους ποίημα.

3. Συμπεράσματα

Ο τρόπος αυτός διδασκαλίας προτείνεται γιατί οι οπτικές και ακουστικές προσεγγίσεις, για να έρθει ο μαθητής/τρια σε επαφή με τη λογοτεχνία και με το νέο γραμματικό φαινόμενο, δίνονται με ένα ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο. Η μορφή προσέγγισης των ποιημάτων και των γραμματικών φαινομένων με τα χρώματα, τις μουσικές, τις απαγγελίες και τους ήχους αποτελεί από μόνη της κίνητρο για τον μαθητή/τρια να ασχοληθεί μαζί της. Οι ευκαιρίες που προσφέρει για δημιουργία και η άμεση επιβράβευση πιστεύουμε ότι βοηθά το μαθητή/τρια συγχρόνως με τη μάθηση, να ταξιδέψει, να απολαύσει και να χαρεί. Τέλος οι ενεργητική τους συμμετοχή στις δραστηριότητες τους εξοικειώνει με τις Νέες Τεχνολογίες.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε τη συνάδελφο Γιαννάτη Εύη, ΠΕ06 για την πολύτιμη βοήθειά της όσον αφορά την παρουσίαση του ποιήματός «IF».

Βιβλιογραφία

- Βελαλίδης Α.,Βουγιούκας Α, Καλαπανίδας Κ, Κανάκης Ν, Μπλούνας Α, Παπαδημητρίου Χ, (2004)Η Γλώσσα μου για την Στ' Δημοτικού, 2ο Μέρος, Αθήνα.
- Καβάφης, Κ.Π., (1968)Ανέκδοτα Ποιήματα (1882-1923),Φιλολογική επιμέλεια Γ. Π. Σαββίδη, Αθήνα.
- Πολίτης, Λ., (1980) Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Αθήνα
- Τσιλιμένη,Τ.,Γραϊκος,Ν.,Καίσαρης,Λ.,Καπλάνογλου,Μ.,(2006)Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α΄και Β΄Δημοτικού, βιβλίο Δασκάλου, Αθήνα
- Τσολάκης ,Χ. (2008). Νεοελληνική Γραμματική της Ε΄και Στ΄ Δημοτικού. Αθήνα.
- <http://www.snhell.gr/lections/writer>
- http://www.kipling.org.uk/kip_ffra.htm
- <http://www.netcentral.co.uk/steveb/didyou/002.htm>